

Socialtjänstnämnden

Nämndens uppgifter

Inom socialtjänstnämndens ansvarsområde finns verksamheter som har öppet när staden i övrigt har stängt, bl.a. socialjour, äldre- och handikappjour, skyddade boenden för våldsutsatta kvinnor och uppsökande arbete. Nämnden säljer också tjänster till stadsdelsnämnder och andra kommuner, bl.a. institutionsvård för barn, ungdomar och vuxna missbrukare. Vidare ansvarar nämnden för ett antal specialistfunktioner såsom familjerådgivning, rådgivning för alkohol- och narkotikamissbrukare samt tillståndsgivning och tillsyn över stadens restauranger enligt alkohollagen. Nämnden samverkar också med ca 100 frivilligorganisationer och ansvarar för bidragsgivningen till dessa. Därutöver utarbetar nämnden riktlinjer för socialtjänsten i Stockholms stad samt har ett samordnande och övergripande ansvar för stadens drog- och brottsförebyggande arbete samt för planering av bostäder med särskild service för funktionshindrade.

Huvudsakliga styrdokument

- BUS-policyn, Barn och ungdomar som behöver särskilt stöd från såväl kommunen som landstinget (KS 2003-12-17)
- Stadens insatser för psykiskt funktionshindrade (KF 1998-06-08, KS 2003-04-09)
- Gemensamt policydokument för Stockholms läns kommuners och Stockholms läns landstings missbrukar- och specialiserade beroendevård (KS 1998-09-07)
- Gemensamma rekommendationer för Stockholms stad och Stockholms läns landsting avseende ungdomsmottagningar (KS 2002-04-10)
- Handlingsprogram för Stockholms stads arbete inom Operation Kvinnofrid (KF 1999-09-06. Revidering pågår)
- Socialt program för att minska prostitutionen (KF 2001-09-17. Revidering pågår)
- Stockholms Tobaks-, Alkohol- och Narkotikapolitiska program (STAN) (KF 2004-12-14)
- Överenskommelse mellan Stockholms stad och Stockholms läns landsting om samverkan kring personer med psykiska funktionshinder och/eller beroendeproblematik (KF 2005-05-23)
- Stockholms stads brottsförebyggande program (beslut väntas i kommunfullmäktige hösten 2005)
- Reviderade riktlinjer för serveringstillstånd (KF 2005-06-07)

Förslag till budget 2006 och plan för 2007 och 2008

Mnkr	Budget 2005	Budget 2006	Plan 2007	Plan 2008
Driftverksamhet				
Kostnader (-)	-1 126,4	-1 058,1	-1 058,1	-1 058,1
Intäkter	396,8	396,8	396,8	396,8
Netto	-729,6	-661,3	-661,3	-661,3

Fr.o.m. 2002 har nämnden bl.a. tillförts 40,6 mnkr för arbetet med hemlösa och 66,0 mnkr för andra satsningar som skyddade boenden och akutplaceringar av barn. I budget 2006 tillförs 4,4 mnkr p.g.a. ökade kostnader för boendet för hemlösa i Råcksta, 1,0 mnkr för permanentning av projektet Puman samt 17,0 mnkr för satsningar på hemlösa, föreningsstöd och Barncentrum. Kostnadsminskningar med 1,2 mnkr avseende energi och 1,5 mnkr för i huvudsak kon-
sultkostnader har inarbetats i budgeten.

Ett nytt ramavtal för omsorgsfastigheter som staden hyr av Micasa Fastigheter i Stockholm AB ska tas fram att gälla fr.o.m. 2006. Förslaget medför höjda hyreskostnader för socialtjänstnämnden varav merparten gäller vård och boende inom HVB-vuxna, som är en intäktsfinansierad verksamhet.

Kommunfullmäktiges mål för verksamheten 2006-2008

- Fler utsatta kvinnor och barn ska nås av stadens insatser.
- Antalet alternativa boendeformer för olika grupper av hemlösa ska öka.
- Fler missbrukare ska förmås upphöra med sitt missbruk.

Metodutveckling inom socialtjänsten är ett prioriterat område. Det är angeläget att stärka den enskildes delaktighet och möjligheter att påverka beslut. Inom ramen för kompetensfonden pågår en rad utvecklingsprojekt med anknytning till socialtjänsten.

Särskilda satsningar för kvinnor

Våld mot kvinnor är ett uttryck för den manliga maktstrukturens förtryck av kvinnor. Misshandlade kvinnors behov måste uppmärksammas. Kriscentrum för kvinnor är ett boende för kvinnor som utsatts för misshandel. Dygnsavgiften på Kriscentrum har sänkts under mandatperioden. För att stärka skyddet för missbrukande misshandlade kvinnor ska akuta boendeplatser för dessa tas fram.

Ett växande problem är situationen för unga kvinnor i patriarkala familjer. I staden finns idag ett subventionerat boende för flickor i åldrarna 13-20 år som på grund av våld eller hot om våld från nära anhörig är i behov av skyddat boende. Dessutom startade staden under 2004 ett stöd- och rådgivningscenter för flickor/unga kvinnor med utländsk härkomst.

Stadens deltagande i Operation Kvinnofrid fortsätter. Stadens representanter ska arbeta för en myndighetssamverkan angående våldtagna kvinnor inom ramen för Operation Kvinnofrid.

Handlingsprogrammet för Stockholms stads arbete inom Operation Kvinnofrid är under revidering och beräknas bli antaget under 2006.

Prostitution

Nämnden har sedan tidigare i uppdrag av kommunfullmäktige att revidera och uppdatera det sociala programmet för att minska prostitutionen med bl.a. avsnitt om trafficking och prostitution via Internet. Prostitutionsenheten har ett pågående projekt i samverkan med polisen kring prostitution via Internet i syfte att stärka enhetens arbete med nätprostitution.

Syftet med stadens arbete mot prostitution är att minska andelen brott mot sexköpslagen, förebygga att kvinnor och män hamnar i prostitution och underlätta för dem som säljer sexuella tjänster att lämna sexhandeln.

Sedan 2005 följer staden en samverkansplan för stöd till personer utsatta för människohandel. Stadens och socialtjänstens roll är att finna ett lämpligt boende och annat ekonomiskt och socialt stöd för personer som blivit offer för människohandel. Under 2006 ska socialtjänstnämnden fortsätta arbetet med att utveckla samverkansformer med andra myndigheter och städer, både inom Sverige och utom.

Barn i behov av stöd

I våldsutsatta familjer är barn särskilt utsatta. När en kvinna utsätts för våld i familjen drabbas barnen direkt eller indirekt. Barn i familjer där föräldrar missbrukar eller är psykiskt funktionshindrade kan också vara utsatta och behöva socialtjänstens stöd. Barnens behov måste tillgodoses och insatserna göras utifrån ett barnperspektiv.

Socialtjänstnämnden driver flera akut- och utredningshem, som sedan 2004 är anslagsfinansierade vad gäller inledande akut placering. Trots att två av dessa hem lagts ned 2005 är utbudet av platser större än efterfrågan. I arbetet med att anpassa resurserna så att de motsvarar stadsdelsnämndernas behov måste även behovet av en beredskapsorganisation beaktas. Fortsatta och fördjupade studier måste göras av såväl de öppna som slutna vårdformerna för att säkerställa att utsatta barn och ungdomar får de insatser som de är i behov.

Hösten 2005 startade Stockholms första Barncentrum där våldsutsatta barn kan möta alla involverade myndigheter på plats. Under 2006 ska Barncentrum utvecklas ytterligare så att alla våldsutsatta barn i Stockholms stad ska kunna tas emot. Barncentrum ska bestå av två delar – samordnade utredningar och kunskapsutveckling. Socialtjänstnämnden tillförs extra medel för denna satsning.

Socialtjänstnämnden ska

- fortsätta utvecklingsarbetet inom HVB barn och ungdom

R VII SotN:4

- erbjuda stadsdelsnämnderna utbildning kring metoder att upptäcka och möta barn i våldsutsatta familjer, barn till missbrukare och barn till psykiskt funktionshindrade
- utveckla arbetsmetoderna för att på bästa sätt kunna möta våld inom familjen
- utveckla verksamheten med myndighetssamverkan inom ramen för Barncentrum
- föreslå ändrad norm för ekonomiskt bistånd i samband med barnbidragshöjningen.

Hemlöshet

Sedan valet 2002 har 168 boendeplatser för hemlösa tillkommit. Det finns idag totalt 2 149 platser som drivs av socialtjänstnämnden i egen regi, av Stiftelsen Hotellhem eller med ekonomiskt stöd av socialtjänstnämnden. Under hösten 2005 och våren 2006 planeras ytterligare 187 platser tillkomma. Inriktningen är att ytterligare platser ska tillkomma även under senare delen av 2006.

Arbetet med att motverka hemlösheten ska även fortsättningsvis inriktas på att ersätta tillfälliga och akuta lösningar med långsiktiga och permanenta, främst vad gäller boenden. Stadens garanti om en härbärgesplats har utvecklats mot en flexibel och fältförlagd biståndsbedömning, i syfte att förhindra att härbärgesboende permanentas. Natthärbärgen och dagverksamheter är akuta verksamheter som ska leda vidare till andra och långsiktiga insatser. Den uppsökande verksamheten är en viktig länk i detta arbete.

I arbetet med att möta de hemlösa är det viktigt att ingen stängs ute från den vård och omsorg som personen är i behov av. Arbetsstrategierna måste vara mångfacetterade. Hemlösheten kan inte mötas enbart med boende. Meningsfull sysselsättning är en förutsättning för en väg tillbaka. Frivilligorganisationerna är ett viktigt komplement i arbetet mot hemlöshet. Det goda samarbete som idag finns med organisationerna ska fortsätta.

Hemlösa kvinnor är ofta dubbelt utsatta, bl.a. utsätts de för misshandel och övergrepp i en större omfattning än andra. En del hemlösa kvinnor behöver ett stödboende utan män och manlig personal innan de är redo för ett blandat boende. Ett stödboende enbart för kvinnor bör därför inrättas.

Arbetet med att stödja stadsdelsnämndernas arbete att motverka vräkningar bland annat genom seminarier och erfarenhetsutbyte med olika aktörer ska fortsätta.

Stiftelsen Hotellhem i Stockholm (SHIS) är en av stadens viktiga aktörer för att ta fram långsiktiga boenden. Omstruktureringen mot fler omvårdnadsboenden ska fortsätta liksom arbetet med att ta fram ytterligare boendeplatser.

I samband med bokslut 2003 har sammanlagt 100,0 mnkr avsatts för utbyggnad av insatser för hemlösa. Medel finns också reserverat i Central medelsreserv för boenden och dagverksamheten för hemlösa.

Socialtjänstnämnden ska

- ta fram boenden med olika former av boendestöd, även med möjligheten för de hemlösa att själva delta i byggandet genom självbyggeriprojekt
- utöka lågtröskelverksamheter och öppna dagverksamheter, gärna i samverkan med andra nämnder och/eller frivilligorganisationer
- fortsätta utveckla samarbetet med landstinget, frivilligorganisationerna och andra aktörer
- utreda förutsättningar för att införa personliga ombud för hemlösa.

Åtgärder mot missbruk

Det förändrade alkoholpolitiska läget i omvärlden har lett till att de traditionella alkoholpolitiska verktygen försvagats och staden behöver därför fortsätta att utveckla sina arbetssätt. Stadens alkohol-, narkotika- och tobaksprogram (STAN-programmet) ger en grundstruktur för det förebyggande arbetet, tidiga insatser samt för vård och behandling. En gemensam strategi har tagits fram för missbrukarvårdens utveckling och under 2006 ska en åtgärdsplan tas fram för det återstående arbetet. Effekterna av skärpta regler för serveringstillstånd och begränsning av rätten att dricka alkohol i offentliga miljöer som genomfördes 2005 behöver följas. Utbildning av tillståndshavare av serveringstillstånd är en annan viktig insats för att begränsa tillgängligheten till alkohol och droger.

Drogvaneundersökningen i Stockholms skolor 2004 visar på ett trendbrott i konsumtionen av alkohol, narkotika och tobak. Staden har med stöd av statliga medel utvecklat flera framgångsrika arbetssätt, bl.a. MST-team som övergår i ordinarie verksamhet i sju stadsdelsnämnder. Stockholm, Göteborg och Malmö fortsätter med Trestadssatsningen för att minska narkotikamissbruket och stärka det förebyggande arbetet. Socialtjänstnämnden ska fortsätta att utveckla Precens stöd och samordning av stadens drog- och brottsförebyggande arbete.

Tidiga insatser för unga vuxna med hög alkoholkonsumtion eller sporadiskt användande av narkotika är betydelsefulla för att bryta begynnande missbruk. Socialtjänstnämnden tillförs 1,0 mnkr för att permanenta Puman-projektet som vänder sig till unga vuxna 18-28 år i riskzonen.

Vård och behandling för personer med missbruk är prioriterat och ska inriktas på långsiktigt hållbara vårdkedjor i samverkan med andra vårdgivare, exempelvis landsting, frivilligorganisationer och statliga vårdgivare. Erfarenheterna från samarbetet mellan staden, polisen och landstinget för att stänga de öppna drogarenorna ska tas tillvara för att säkra fortsatt samplanering av vårdkedjan. Statens budget för 2006-2007 innehåller ökade resurser för kommunernas arbete mot missbruk. "Ett kontrakt för livet" innebär att statens missbrukarvård blir billigare för kommunerna och att kommunerna stimuleras att stärka vårdkedjan. Medel om 8,0 mnkr reserveras i Central medelsreserv för kommunala motprestationer för statliga satsningar inom missbrukarvården.

Socialtjänstnämnden ska

- stimulera tidiga insatser riktade till främst unga vuxna i riskzon

- förbättra samverkan mellan staden och andra vårdgivare för att stärka vårdkedjan för vård och behandling av missbrukare
- utveckla hållbara metoder för vård och rehabilitering av missbrukare i samarbete med stadsdelsnämnderna.

Brottsförebyggande arbete

Utveckling av brottsförebyggande arbete är en prioriterad uppgift för att målet om ett tryggt och säkert Stockholm ska kunna nås. I det förslag till brottsförebyggande program som beräknas antas hösten 2005 anges att stadens övergripande mål med det brottsförebyggande arbetet är att minska sannolikheten för brott och reducera skadeverkningar (inklusive rädsla) av brott i Stockholms stad. I det brottsförebyggande arbetet ska insatser för att stödja och hjälpa barn, ungdomar och brottsoffer prioriteras. Arbetet ska koordineras med det drogförebyggande arbetet och andra relaterade arbetsområden.

Socialtjänstnämnden ska

- stödja stadsdelsnämndernas brottsförebyggande arbete.

Insatser för personer med psykiska funktionshinder

Staden har det huvudsakliga ansvaret för att ordna boende och sysselsättning för personer med psykiska funktionshinder. Ett nära samarbete med främst landstinget och rättspsykiatri är nödvändigt för att tydliggöra ansvarsförhållanden. Överenskommelsen mellan Stockholms stad och Stockholms läns landsting för personer med psykiska funktionshinder och/eller beroendeproblematik ska följas upp och samarbetet mellan staden och landstinget vidareutvecklas i samverkan med brukarorganisationerna.

Avtal har träffats mellan stadsdelsnämnderna och socialtjänstnämnden samt Stockholms läns landsting om långsiktigt hållbara insatser, inom ramen för riksdagens satsning på psykiatri och socialtjänsten.

Genomförandegruppen för utbyggnad av bostäder med särskild service för personer med funktionshinder arbetar med planering för fler boenden och nya boendeformer. Idag finns en brist på boenden för personer med psykiska funktionshinder, men i takt med stadens ökade ambition i bostadsbyggandet ökar antalet nya gruppboendestäder. Ytterligare 49 fullvärdiga lägenheter byggs för personer med psykiska funktionshinder under 2006. Kommunstyrelsen har i uppdrag att se över genomförandegruppernas ansvar och organisation samt behovet av regionala planeringsgrupper inom staden för att öka det stadsövergripande perspektivet vid planering och utbyggnad.

Personer med psykiska funktionshinder behöver en meningsfull och daglig sysselsättning. Socialtjänstnämnden ska verka för en förmedling av arbets- och sysselsättningstjänster. Arbetet med att samla information från olika verksamheter på en gemensam hemsida fortsätter.

Projektet Socialpsykiatriskt kunskapscentrum finansieras till och med september 2006 genom kompetensfonden och ska lägga grunden för ett kunskapscentrum.

rum om sociala insatser för personer med psykiska funktionshinder i Stockholm.

Stadens verksamhet med personliga ombud för personer med psykiska funktionshinder har inneburit ökade möjligheter till stöd.

I samband med psykiatrireformen 1997 gjordes en inventering tillsammans med landstinget av antal personer med psykiska funktionshinder. Socialtjänstnämnden har under 2005 fått i uppdrag att göra en ny inventering med fokus på behovet av insatser, i samverkan med stadsdelsnämnderna och brukarorganisationerna. De lokala handikappråden är viktiga intressenter i detta arbete.

Socialtjänstnämnden ska

- stärka samarbetet mellan staden och landstinget för personer med psykiska funktionshinder
- ansvara för utvecklandet av fler boendeformer för personer med psykiska funktionshinder inklusive dubbeldiagnoser
- stödja utvecklingen av stadsdelsnämndernas arbete med att skapa meningsfull sysselsättning för personer med psykiska funktionshinder
- verka för en förmedling av olika arbets- och sysselsättningstjänster för personer med psykiska funktionshinder.

Uppdrag i Strategi för utveckling av Stockholms stad åren 2006-2008

Stadsledningskontoret har uppdraget att under 2005, i samverkan med socialtjänstnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden och stadsdelsnämnderna, göra en översyn av stadens samlade föreningsstöd samt se över möjligheterna att underlätta för föreningslivet vad gäller lokaler och liknande infrastruktur.

Planering pågår i syfte att genomföra en översyn enligt uppdrag.

Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnder och socialtjänstnämnden se över resursfördelningssystemet inom individ- och familjeomsorgen, i huvudsak vad avser vuxna missbrukare. Bättre förutsättningar ska ges att stärka vårdkedjan från uppsökande verksamhet, vård och behandling till stöd i boendet, sysselsättning och meningsfull fritid.

En översyn pågår och beräknas vara genomförd så att resultatet kan beaktas inför budget 2007

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

16. Förslaget till budget 2006 och inriktning för 2007 och 2008 för **Socialtjänstnämnden** godkänns.